

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

16 päivänä lokakuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2003/96/EY – Energiatuotteiden ja sähkön verotus – 21 artiklan 5 kohdan kolmas alakohta – Pienille sähköntuottajille myönnettävä verovapautus, joka edellyttää tuotetun sähkön verottamista – Sähkön loppukulutusta koskevan sisäisen veron puuttuminen sallitun siirtymäkauden aikana – 14 artiklan 1 kohdan a alakohta – Velvollisuus vapauttaa verosta sähkön tuottamiseen käytettävät energiatuotteet ja sähkö

Asiassa C-270/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) on esittänyt 13.4.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 19.4.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

UPM France SAS

vastaan

Premier ministre ja

Ministre de l'Action et des Comptes publics,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan (esittelevä tuomari) sekä tuomarit I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: yksikönpäällikkö D. Dittert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.3.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- UPM France SAS, edustajanaan G. de Cordes, avocat,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas, E. de Moustier ja A. Alidière,
- Espanjan hallitus, asiamiehinään A. Rubio González ja V. Ester Casas,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Armenia ja C. Perrin,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

kuultuaan julkisasiamiehen 23.5.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehityksen uudistamisesta 27.10.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY (EUVL 2003, L 283, s. 51) 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat yhtäältä UPM France SAS (jäljempänä UPM) ja toisaalta Premier ministre (pääministeri, Ranska) ja ministre de l'Action et des Comptes publics (julkishallinnon ja julkisen talouden ministeri, Ranska) ja jossa on kyseessä lämmön ja sähkön yhteistuotantoon tarkoitettujen maakaasun toimitusten verotus.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2003/96 johdanto-osan 2–5, 24 ja 25 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”(2) Sellaisten yhteisön säännösten puuttuminen, joiden mukaisesti sähköön ja muihin energiatuotteisiin kuin kivennäisöljyihin sovelletaan vähimmäisverokantaa, voi haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.
 - (3) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja yhteisön muiden politiikkojen tavoitteiden toteutuminen edellyttävät, että useimpien energiatuotteiden osalta, sähkö, maakaasu ja hiili mukaan luettuina, vahvistetaan verotuksen vähimmäistasot yhteisön tasolla.
 - (4) Merkittävät erot jäsenvaltioiden energiaverotuksen osalta soveltamien kansallisten verotasojen välillä voivat osoittautua haitallisiksi sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle.
 - (5) Kansallisissa verotasoissa nykyisin esiintyviä eroja voidaan tasoittaa vahvistamalla asianmukaiset yhteisön vähimmäisverotasot.
- –
- (24) Jäsenvaltioiden on syytä antaa soveltaa eräitä muita vapautuksia tai alhaisempia verotasoja, kun se ei haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa eikä saa aikaan kilpailun vääristymiä.
- (25) Lämmön ja sähkön yhteistuotannolle ja vaihtoehtoisten energialähteiden käytön edistämiseksi uusiutuville energialähteille voidaan erityisesti antaa suosituimmuuskohtelu.”
- 4 Mainitun direktiivin 1 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on kannettava energiatuotteista ja sähköstä veroa tämän direktiivin mukaisesti.
- 5 Mainitun direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen lisäksi, mitä [valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetussa neuvoston] direktiivissä 92/12/ETY [(EYVL 1992, L 76, s. 1)] säädetään veronalaisten tuotteiden vapauttamisesta verosta tiettyjen käyttötarkoitusten perusteella ja sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön muiden säännösten

soveltamista, jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut tuotteet edellytyksin, jotka jäsenvaltioiden on vahvistettava verovapautuksien oikean ja selkeän soveltamisen varmistamiseksi ja veropetosten, veron kiertämisen tai muiden väärinkäytösten estämiseksi:

a) energiatuotteet ja sähkö, joita käytetään sähkön tuottamiseen, sekä sähkö, jota käytetään sähköntuotantokyvyn säilyttämiseen. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin ympäristöpoliittisista syistä määrätä näille tuotteille veroja ilman, että niiden tarvitsee noudattaa tässä direktiivissä vahvistettuja vähimmäisverotasoja. Tällöin näiden tuotteiden verotusta ei oteta huomioon 10 artiklassa tarkoitetun vähimmäistason noudattamista laskettaessa.”

6 Saman direktiivin 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista jäsenvaltiot voivat soveltaa verovalvonnassa täydellisiä tai osittaisia verotusta koskevia vapautuksia tai alennuksia:

--

c) energiatuotteisiin ja sähkөөn, joita käytetään lämmön ja sähkön yhteistuotantoon”.

7 Direktiivin 2003/96 18 artiklassa otetaan käyttöön erityisiä siirtymäjärjestelmiä tietyille jäsenvaltioille. Ranskan tasavallan osalta mainitun direktiivin 18 artiklan 10 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Ranskan tasavalta voi soveltaa 1 päivään tammikuuta 2009 saakka täydellisiä tai osittaisia vapautuksia tai alennuksia valtion, hallinnollisten alueiden, kuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen viranomaisen ominaisuudessa harjoittamaan toimintaan tai suorittamiin liiketoimiin käyttämien energiatuotteiden ja sähkön verotason osalta.

Ranskan tasavallalle voidaan myöntää siirtymäkausi 1 päivään tammikuuta 2009, jotta se voi muuttaa nykyisen sähkön verotusjärjestelmänsä tämän direktiivin säännösten mukaiseksi. Tänä aikana on otettava huomioon nykyisen sähkön verotusjärjestelmän yleinen keskimääräinen taso arvioitaessa tässä direktiivissä säädettyjen valmisteverojen vähimmäismäärien noudattamista.”

8 Mainitun direktiivin 21 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sen lisäksi, mitä verotettavan tapahtuman määritelmän sisältävissä yleisissä säännöksissä ja direktiivissä [92/12] olevissa maksamista koskevissa säännöksissä säädetään, energiatuotteiden veron määrä on kannettava myös jonkin tämän direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun verotettavan tapahtuman toteutuessa.

--

5. --

Yksikköä, joka tuottaa sähköä omaan käyttöönsä, pidetään jakelijana. Poiketen siitä, mitä 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat myöntää tällaisille pienille sähköntuottajille verovapautuksen edellyttäen, että ne verottavat kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita.

--”

9 Direktiivin 2003/96 28 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on sovellettava tämän direktiivin säännöksiä 1.1.2004 lukien lukuun ottamatta 16 artiklassa ja 18 artiklan 1 kohdassa olevia säännöksiä, joita jäsenvaltiot voivat soveltaa 1.1.2003 lukien.

Ranskan lainsäädäntö

- 10 Tullikoodeksin (code des douanes), sellaisena kuin sitä sovelletaan 1.1.2004 ja 31.12.2006 väliseen ajanjaksoon, 266 quinquies §:n 1 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Maakaasusta – – kannetaan kulutuksesta kannettavaa sisäistä veroa, kun se toimitetaan loppukäyttäjälle.”

- 11 Tullikoodeksin, sellaisena kuin sitä sovelletaan 1.1.2006 ja 31.12.2006 väliseen ajanjaksoon, 266 quinquies §:n 3 momentissa säädettiin seuraavaa:

”_ _

Myös sellaisen kaasun toimitukset on vapautettu verosta, joka on tarkoitettu käytettäväksi

_ _

- c) polttoaineena sähköntuotannossa 1.1.2006 lähtien, ellei kaasun toimituksia ole tarkoitettu käytettäväksi 266 quinquies A §:ssä mainituissa laitoksissa.”

- 12 Tullikoodeksin, sellaisena kuin sitä sovelletaan 1.1.2006 lukien, 266 quinquies A §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Sellaisen maakaasun ja kivennäisöljyn toimitukset, jotka on tarkoitettu käytettäväksi yhteistuotantolaitoksissa lämmön ja sähkön tai lämmön ja mekaanisen energian yhteistuotantoon, on vapautettu 265 ja 266 quinquies §:ssä säädetyistä sisäisistä veroista viiden vuoden ajan laitosten käyttöönotosta lukien. – –

Tätä vapautusta sovelletaan laitoksiin, jotka on otettu käyttöön viimeistään 31.12.2007. – –

_ _”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 13 UPM käyttää paperintuotannossaan lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitosta, jossa polttoaineena käytetään maakaasua.

- 14 UPM:lle maakaasua 1.1.2004–1.4.2008 toimittanut kaasuntoimittaja sovelsi toimittamaansa kaasun tullikoodeksin 266 quinquies §:n mukaista sisäistä maakaasun kulutusveroa (taxe intérieure de consommation de gaz naturel, jäljempänä TICGN), jonka määrän kaasuntoimittaja suoritti veronsaajalle.

- 15 UPM katsoi, että kaasutoimitusten se osa, joka käytettiin sähkön tuottamiseen, olisi pitänyt direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla vapauttaa mainitusta verosta, ja se nosti tribunal administratif de Cergy-Pontoisessa (Cergy-Pontoisen hallintotuomioistuin, Ranska) kanteen, jossa se vaati vastapuolta palauttamaan sille sen tällä tavalla maksaman veron sekä korvaamaan vahingon, joka sille oli aiheutunut siitä, ettei Ranskan tasavalta ollut saattanut direktiiviä 2003/96 ajoissa osaksi kansallista lainsäädäntöä.

- 16 Tribunal administratif de Cergy-Pontoise katsoi 17.7.2013 antamassaan ratkaisussa, että lausunnon antaminen raukeaa ajanjakson 1.1.2007–31.3.2008 osalta palautettujen määrien osalta, ja hylkäsi sitten UPM:n muut vaatimukset. Cour administrative d’appel de Versailles (ylempi hallintotuomioistuin, Versailles, Ranska) hylkäsi 15.3.2016 antamallaan tuomiolla UPM:n valituksen sillä perusteella, että

kyseisen yhtiön käyttämään maakaasuun sovellettiin ainoastaan mainitun direktiivin 15 artiklaa eikä saman direktiivin 14 artiklaa ja että mainitun maakaasun verotusta koskevaa järjestelmää ei voitu jakaa osiin sen mukaan, oliko kyseessä olevaa kaasua käytetty sähkön vai lämmön tuottamiseen.

- 17 UPM valitti 17.5.2016 viimeksi mainitusta ratkaisusta Conseil d'État'han (ylin hallintotuomioistuin, Ranska).
- 18 Mainittu tuomioistuin toteaa, että UPM:n esittämä valitusperuste perustuu 7.3.2018 annettuun tuomioon Cristal Union (C-31/17, EU:C:2018:168), jossa unionin tuomioistuin katsoi, että direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyä pakollista verosta vapauttamista sovelletaan sähkön tuottamiseen käytettäviin energiatuotteisiin, kun näitä tuotteita käytetään kyseisen direktiivin 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun sähkön ja lämmön yhteistuotantoon.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa kuitenkin, että pääasian vastapuolena oleva ministre de l'Action et des Comptes publics väittää, että vaikka katsottaisiinkin, että direktiivin 2003/96 15 artikla ei ole ainoa säännös, jota voidaan soveltaa UPM:n tilanteeseen, mainittuun yhtiöön sovellettu verotus on yhteensopiva kyseisen direktiivin tavoitteiden kanssa, koska direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on luettava ottaen huomioon saman direktiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmas alakohta, josta käy ilmi, että sähkön tuottamiseen käytetyn maakaasun verovapautus edellyttää tuotetun sähkön verottamista, mistä ei ole kyse käsiteltävässä asiassa.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että direktiivin 2003/96 18 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa Ranskan tasavallalle myönnettiin 1.1.2009 saakka kestänyt siirtymäkausi, jotta se voi muuttaa sähkön verotusjärjestelmänsä ennen yhdenmukaistetun valmisteveron käyttöönottoa. Sähkön loppukulutusta koskeva sisäinen vero otettiin kuitenkin käyttöön vasta sähkömarkkinoiden uudelleen järjestämisestä 7.12.2010 annetulla lailla nro 2010-1488 (loi n° 2010-1448 du 7 décembre 2010 portant nouvelle organisation du marché de l'électricité; JORF 8.12.2010, s. 21467) sen tullessa voimaan.
- 21 Ranskan tasavalta ei siten säättänyt kansallisesta sähkön verotuksesta 1.1.2004 ja 31.12.2006 väliselle ajanjaksolle, josta on kyse pääasiassa. Sähkön kulutukseen kohdistuivat ainoastaan julkisesta sähköpalvelusta perittävä veronluonteinen maksu sekä paikalliset verot, jotka määritettiin tuolloin sähkölaskun verottoman osuuden perusteella. Yksiköt, jotka tuottivat sähköä omaan käyttöönsä, oli kuitenkin vapautettu sähkön paikallisesta verotuksesta.
- 22 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on näin ollen selvítettävä, voiko jäsenvaltioille direktiivin 2003/96 21 artiklan 5 kohdan kolmannessa alakohdassa annettu mahdollisuus myöntää pienille sähköntuottajille verovapautus johtaa, kuten ministre de l'Action et des Comptes publics väittää, 1.1.2011 edeltäneenä ajanjaksona vallinneen tilanteen kaltaiseen tilanteeseen, jolloin Ranskan tasavalta ei ollut vielä ottanut käyttöön sähkön loppukulutusta koskevaa sisäistä veroa eikä näin ollen myöskään vapauttanut pieniä tuottajia kyseisestä verosta. Tarvittaessa olisi myös selvítettävä, miten direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja saman direktiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan säännökset on yhdistettävä, jotta voidaan erityisesti selvittää, edellytetäänkö niissä vähimmäisverotusta, joka johtuu joko tuotetun sähkön verotuksesta, johon liittyy käytetyn maakaasun vapauttaminen verosta, tai sähkön tuotannosta kannettavasta verosta vapauttamisesta, jolloin jäsenvaltion on siis verotettava käytettyä maakaasua.
- 23 Tässä tilanteessa Conseil d'État päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko [direktiivin 2003/96] 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan säännöksiä tulkittava siten, että niissä jäsenvaltioille annettu mahdollisuus myöntää pienille sähköntuottajille verovapautus, jos jäsenvaltiot verottavat kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita, voi johtaa [pääasiassa kyseessä olevan] kaltaiseen tilanteeseen 1.1.2011 edeltäneenä ajanjaksona, jolloin

[Ranskan tasavalta] ei direktiivissä myönnetyn oikeuden nojalla ollut vielä ottanut käyttöön sähkön loppukulutusta koskevaa sisäistä veroa eikä näin ollen myöskään vapauttanut pieniä tuottajia kyseisestä verosta?

- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, miten [mainitun direktiivin] 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan säännökset on yhdistettävä sellaisten pienten tuottajien osalta, jotka käyttävät tuottamansa sähkön omaan toimintaansa? Edellytetäänkö niissä erityisesti vähimmäisverotusta, joka johtuu joko tuotetun sähkön verotuksesta, johon liittyy käytetyn maakaasun vapauttaminen verosta, tai sähkön tuotannosta kannettavasta verosta vapauttamisesta, jolloin valtion on siis verotettava käytettyä maakaasua?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

- 24 Ranskan hallitus väittää, että ennakkoratkaisupyynnön ei voida ottaa tutkittavaksi, koska esitettyihin kysymyksiin annettava vastaus ei ole tarpeellinen pääasian ratkaisemista varten.
- 25 Ranskan hallituksen mukaan sen siirtymäkauden aikana, joka Ranskan tasavallalle oli myönnetty direktiivin 2003/96 18 artiklan 10 kohdan nojalla, jotta se voi muuttaa sähkön verotusta koskevan järjestelmänsä, se saattoi säilyttää kansallisen sähkön verotusjärjestelmänsä, koska siinä noudatettiin tässä direktiivissä vahvistettuja verotuksen vähimmäismääriä.
- 26 Tältä osin on muistutettava, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 10.12.2018, Wightman ym., C-621/18, EU:C:2018:999, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 27 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydettyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkittamisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 10.12.2018, Wightman ym., C-621/18, EU:C:2018:999, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Nyt käsiteltävässä asiassa on muistutettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu valitus ratkaisusta, jolla hylättiin UPM:n vaatimus siitä, että sille oli palautettava tullikoodeksin 266 quinquies §:ssä säädetty TICGN, koska mainittu yhtiö katsoi, että maakaasun se osa, joka käytettiin sähkön tuottamiseen, olisi pitänyt direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla vapauttaa mainitusta verosta.
- 29 Tässä tilanteessa ei vaikuta siltä, että ennakkoratkaisukysymykset, jotka koskevat unionin oikeuden säännösten tulkintaa ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevan asian yhteydessä, olisivat selvästi merkityksettömiä.

- 30 Tässä yhteydessä merkitystä ei ole sillä, että Ranskan tasavallalle myönnettiin direktiivin 2003/96 18 artiklan 10 kohdan nojalla siirtymäkausi, jotta se voi mukauttaa sähkön verotusjärjestelmänsä mainitun direktiivin säännöksiin, koska tämä seikka liittyy esitettyihin kysymyksiin annettavien vastausten asiasisältöön eikä niiden tutkittavaksi ottamiseen.
- 31 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisukysymykset voidaan ottaa tutkittavaksi.

Ensimmäinen kysymys

- 32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2003/96 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toista virkettä tulkittava siten, että Ranskan tasavallalla oli mahdollisuus myöntää pienille sähköntuottajille tässä säännöksessä säädetty verovapautus, joka edellyttää, että poiketen mainitun direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita verotetaan, Ranskan tasavallalle mainitun direktiivin 18 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa 1.1.2009 saakka myönnettynä siirtymäkautena, jona kyseinen jäsenvaltio ei ollut vielä ottanut käyttöön samassa direktiivissä säädettyä sähkön verotusjärjestelmää.
- 33 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että UPM:ltä kannettiin 1.1.2004–1.4.2008 TICGN maakaasusta, jota se käytti sähkön tuottamiseen. Lisäksi on kiistatonta, että koska tällä tavoin tuotettu sähkö tuli sen omaan käyttöön, siitä ei kannettu paikallisia sähköveroja.
- 34 Ranskan hallitus väittää, että kun tuotettu sähkö on tosiasiallisesti vapautettu verosta, tämän sähkön tuottamiseen käytettäviä energiatuotteita on verotettava. Sen mukaan direktiivissä 2003/96 itsessään näet edellytetään vähimmäisverotusta, joka johtuu joko tuotetun sähkön verotuksesta, johon liittyy tämän sähkön tuotantoon käytettyjen energiatuotteiden vapauttaminen verosta, tai sähkön tuotantoon käytettyjen energiatuotteiden vähimmäisverotuksesta, kun sähkö on vapautettu verosta.
- 35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tässä nimenomaisessa asiayhteydessä, onko maakaasun, jota pääasian valittaja on käyttänyt tuottaakseen sähköä, verotus, kun Ranskan tasavalta ei ollut ottanut käyttöön nyt annettavan tuomion 20 kohdassa tarkoitettua sähkön loppukulutusta koskevaa sisäistä veroa eikä tämän seurauksena ollut vapauttanut pieniä tuottajia tästä verosta, yhteensopiva direktiivin 2003/96 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toisen virkkeen kanssa.
- 36 On palautettava mieleen, että direktiivissä 2003/96 säädetään sähkön ja energiatuotteiden yhdenmukaistetun verotuksen käyttöön ottamisesta.
- 37 Tässä yhteydessä mainitun direktiivin tavoitteista käy ilmi, että sillä säädetään energiatuotteiden ja sähkön yhdenmukaistetusta verotusjärjestelmästä, jolla pyritään erityisesti, kuten käy ilmi sen johdanto-osan 2–5 ja 24 perustelukappaleesta, edistämään sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa energia-alalla välttämällä muun muassa kilpailun vääristymistä (ks. vastaavasti tuomio 7.3.2018, Cristal Union, C-31/17, EU:C:2018:168, 29 kohta ja tuomio 27.6.2018, Turbogás, C-90/17, EU:C:2018:498, 34 kohta).
- 38 Tätä varten unionin lainsäätäjä on päättänyt erityisesti sähköntuotannon osalta – kuten muun muassa energiatuotteiden verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta annettavaa neuvoston direktiiviä koskevan ehdotuksen (EYVL 1997, C 139, s. 14) sivulta 5 ilmenee – velvoittaa jäsenvaltiot direktiivin 2003/96 1 artiklasta ilmenevän mukaisesti verottamaan jaeltua sähköä, jolloin sen tuotannossa käytettävät energiatuotteet on vastaavasti vapautettava verosta, ja näin on tehtävä sähkön kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi (tuomio 7.3.2018, Cristal Union, C-31/17, EU:C:2018:168, 30 kohta ja tuomio 27.6.2018, Turbogás, C-90/17, EU:C:2018:498, 35 kohta).

- 39 Direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetään siten, että jäsenvaltioiden on vapautettava verosta sähkö ja energiatuotteet, joita käytetään muun muassa sähkön tuottamiseen. Mainitun direktiivin 21 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla sähkö ja maakaasu, joita käytetään sähkön tuottamiseen, ovat siten verotettavia tuotteita jakelijan tai jälleenjakelijan toimittaessa ne.
- 40 Mainitun direktiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toisessa virkkeessä säädetään kuitenkin poikkeuksesta näihin säännöksiin pienten tuottajien hyväksi, koska jäsenvaltiot voivat vapauttaa niiden tuottaman sähkön verosta edellyttäen, että jäsenvaltiot verottavat kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita.
- 41 Kyseisestä sähkön myynnistä suoritettavan veron periaatteesta poiketen mainitun direktiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toisessa virkkeessä annetaan siten jäsenvaltioille mahdollisuus vapauttaa verosta pienten tuottajien tuottama sähkö, jonka ne kuluttavat omassa käytössään, sillä edellytyksellä, että jäsenvaltiot verottavat mainitun sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita (tuomio 27.6.2018, Turbogás, C-90/17, EU:C:2018:498, 36 kohta).
- 42 Unionin tuomioistuin on jo katsonut 27.6.2018 antamansa tuomion Turbogás (C-90/17, EU:C:2018:498) 37 kohdassa, että mainitun 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toiseen virkkeeseen sisältyvät pieniä tuottajia koskevat säännökset liittyvät yksinomaan niihin yksityiskohtiin, joiden mukaan sähkoon sovelletaan direktiivillä 2003/96 perustettua yhdenmukaistettua verojärjestelmää, jotta muun muassa vältettäisiin kyseisessä erityisolosuhteessa verottamiseen liittyvät hallinnolliset kustannukset.
- 43 Pääasiassa kyseessä olevan maakaasun verotuksen ei voida kuitenkaan katsoa olevan seurausta mainitun direktiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toisessa virkkeessä pienten tuottajien osalta säädetystä poikkeavasta verotusjärjestelmästä. Ranskan tasavalta ei näet ollut ottanut käyttöön sähkön verotusjärjestelmää, josta voidaan poiketa tämän säännöksen nojalla.
- 44 Direktiivin 2003/96 18 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa Ranskan tasavallalle näet myönnettiin siirtymäkausi 1.1.2009 saakka, jotta se voi mukauttaa sähkön verotusjärjestelmänsä mainitun direktiivin säännöksiin.
- 45 Direktiivissä 2003/96 säädettyjen verotuksen vähimmäistasojen noudattaminen muodosti siten tuohon saakka unionin oikeudessa säädetystä sähkön verotussäännöistä ainoan säännön, joka velvoitti Ranskan tasavaltaa (ks. vastaavasti tuomio 25.7.2018, Messer France, C-103/17, EU:C:2018:587, 23 kohta).
- 46 Ranskan tasavallalla oli näin ollen vapaus säilyttää ennen direktiivin 2003/96 voimaantuloa voimassa ollut sähkön verotusjärjestelmänsä.
- 47 Unionin tuomioistuin on jo todennut 25.7.2018 antamansa tuomion Messer France (C-103/17, EU:C:2018:587) 31 kohdassa, että Ranskan tasavalta ei ollut pääasiassa kyseessä olevana ajanjaksona muuttanut sähkön verotusjärjestelmänsä ottaakseen käyttöön tällaisen valmisteveron. Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että tämä vero otettiin käyttöön vasta nyt annettavan tuomion 20 kohdassa mainitulla, sähkömarkkinoiden uudelleen järjestämisestä 7.12.2010 annetulla lailla nro 2010-1488, jolla otettiin käyttöön sähkön loppukulutusta koskeva sisäinen vero.
- 48 Kuten edellä 42 kohdassa on muistutettu, direktiivin 2003/96 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toinen virke oli ainoastaan yhdenmukaistetun verojärjestelmän yksityiskohtainen soveltamissääntö (ks. vastaavasti tuomio 27.6.2018, Turbogás, C-90/17, EU:C:2018:498, 37 kohta). Ranskan tasavalta ei näin ollen voi pääasiassa vedota yksityiskohtaiseen soveltamissääntöön, joka koskee järjestelmää, jota ei ollut otettu käyttöön pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä.

- 49 Ranskan hallituksen väitteestä, joka koskee direktiivin 2003/96 18 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä siirtymäjärjestelyä, on todettava, että tätä siirtymäjärjestelyä on tulkittava suppeasti (ks. analogisesti tuomio 7.12.2006, Eurodental, C-240/05, EU:C:2006:763, 54 kohta ja tuomio 27.2.2019, Kreikka v. komissio, C-670/17 P, EU:C:2019:145, 52 kohta). Mainitun säännöksen sanamuodosta käy ilmi, että siinä säädettyyn siirtymäjärjestelyyn liittyy ainoastaan Ranskan tasavallan mahdollisuus muuttaa sähkön verotusjärjestelmänsä mutta ei mahdollisuutta muuttaa sähkön tuottamiseen käytettyjen energiatuotteiden verotusjärjestelmä.
- 50 Direktiivin 2003/96 18 artiklan 10 kohdan toisen alakohdan tällaista tulkintaa tukee se seikka, että unionin lainsäätäjä on nimenomaisesti säätänyt tällaisista tuotteista mainitun 18 artiklan 10 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn siirtymäjärjestelyn yhteydessä; tässä säännöksessä täsmennetään, että Ranskan tasavalta voi soveltaa täydellisiä tai osittaisia vapautuksia tai alennuksia valtion, hallinnollisten alueiden, kuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen viranomaisen ominaisuudessa käyttämien energiatuotteiden ja sähkön verotason osalta.
- 51 Näin ollen direktiivin 2003/96 18 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna siirtymäkautena tässä direktiivissä olevia, sähkön tuotantoon käytettyjen energiatuotteiden verovapautusta koskevia säännöksiä sovellettiin täysimääräisesti Ranskan tasavaltaan.
- 52 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, kun unionin lainsäätäjä on halunnut mahdollistaa jäsenvaltioille direktiivissä 2003/96 säädetystä pakollisesta verosta vapauttamista koskevasta järjestelmästä poikkeamisen, se on säätänyt siitä nimenomaisesti tämän direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa virkkeessä, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat verottaa sähkön tuottamiseen käytettäviä energiatuotteita ympäristöpoliittisista syistä, ja kyseisen direktiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toisessa virkkeessä, jonka nojalla jäsenvaltioiden, jotka vapauttavat pienten sähköntuottajien tuottaman sähkön verosta, on verotettava kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita. (tuomio 7.3.2018, Cristal Union, C-31/17, EU:C:2018:168, 27 kohta).
- 53 Niinpä direktiivin 2003/96 systematiikasta seuraa, että näitä kahta erityistapausta lukuun ottamatta kyseisen direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen mukainen sähkön tuottamiseen käytettävien energiatuotteiden pakollinen verosta vapauttaminen on jäsenvaltioiden ehdoton velvollisuus (tuomio 7.3.2018, Cristal Union, C-31/17, EU:C:2018:168, 28 kohta).
- 54 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2003/96 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toista virkettä on tulkittava siten, että Ranskan tasavallalla ei ollut mahdollisuutta myöntää pienille sähköntuottajille tässä säännöksessä säädettyä verovapautusta, joka edellyttää, että poiketen mainitun direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita verotetaan, Ranskan tasavallalle mainitun direktiivin 18 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa 1.1.2009 saakka myönnettynä siirtymäkautena, jona kyseinen jäsenvaltio ei ollut vielä ottanut käyttöön samassa direktiivissä säädettyä sähkön verotusjärjestelmää.

Toinen kysymys

- 55 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen esitetty vastaus, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 56 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27.10.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan toista virkettä on tulkittava siten, että Ranskan tasavallalla ei ollut mahdollisuutta myöntää pienille sähköntuottajille tässä säännöksessä säädettyä verovapautusta, joka edellyttää, että poiketen mainitun direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita verotetaan, Ranskan tasavallalle mainitun direktiivin 18 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa 1.1.2009 saakka myönnettynä siirtymäkautena, jona kyseinen jäsenvaltio ei ollut vielä ottanut käyttöön samassa direktiivissä säädettyä sähkön verotusjärjestelmää.

Allekirjoitukset